

Projekt

z dnia 11 marca 2013 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY BIAŁE BŁOTA**

z dnia 2013 r.

**w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białych Błotach
za rok 2012 i przedstawienia potrzeb w zakresie pomocy społecznej na rok 2013**

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt.2 i 15, ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, ze zm.: z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz.558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz.1271, Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 80, poz. 717, Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203, z 2005 r. Nr 172, poz. 1441, Nr 175 poz. 1457, z 2006 r. Nr 17, poz. 128, Nr 181, poz. 1337, z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974, Nr 173, poz. 1218, z 2008 r. Nr 180, poz.1111, Nr 223, poz. 1458, z 2009 r. Nr 52, poz. 420, Nr 157, poz.1241, z 2010 r. Nr 28, poz. 142 i poz. 146, Nr 40 poz. 230, Nr 106, poz. 675, z 2011 r. Nr 21, poz. 113, Nr 117, poz. 679, Nr 134 poz. 777, Nr 149, poz. 887, Nr 217, poz. 1281, z 2012 r. poz. 567, z 2013 r. poz.153), art. 110 ust.9, ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2009 r., Nr 175, poz. 1362, ze zm.: Nr 202, poz. 1551, Nr 219, poz. 1706, Nr 221, poz. 1738, z 2010 r. Nr 28, poz. 146, Nr 40, poz. 229, Nr 81, poz. 527, Nr 125, poz. 842, z 2011 r. Nr 81, poz. 440, Nr 106, poz.622, Nr 149, poz. 887, z 2012 r. poz. 579, poz. 823, poz.1544, poz.1548), uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjąć sprawozdanie z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białych Błotach za rok 2012, które stanowi załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Przyjąć potrzeby w zakresie pomocy społecznej na rok 2013, zgodnie z zagwarantowanym budżetem gminy, które stanowią załącznik Nr 2 do niniejszej uchwały.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 110 ust.9 ustawy o pomocy społecznej Kierownik ośrodka pomocy społecznej składa Radzie Gminy coroczne sprawozdanie z działalności ośrodka oraz przedstawienia potrzeby w zakresie pomocy społecznej.

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr

Rady Gminy Białe Błota

z dnia 2013 r.

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W BIAŁYCH BŁOTACH ZA OKRES I - XII 2012 r.

I. Wprowadzenie. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w 2012 r. realizował zadania zlecone gminie oraz zadania własne zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 z późniejszymi zmianami) oraz zadania wynikające z innych ustaw, zgodnie ze statutem ośrodka oraz zgodnie z uchwałami Rady Gminy. Świadczenia z pomocy społecznej, na zasadach określonych w ustawie, udzielane są osobom i rodzinom, w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo - wychowawcze, trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej (art.7). Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługiwało :

- 1) osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekraczał kwoty 477 zł (w okresie od stycznia do września) oraz kwoty 542 zł (począwszy od miesiąca października, w związku z waloryzacją kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej oraz kwot kryteriów dochodowych),
- 2) osobie w rodzinie, której dochód na osobę nie przekracza kwoty 351 zł,(w okresie od stycznia do września) oraz kwoty 456 zł (od miesiąca października),
- 3) rodzinie, której dochód nie przekracza sumy kwot kryterium dochodowego na osobę w rodzinie (art.8).
W szczególnych przypadkach osobom i rodzinom nie spełniającym wyżej wymienionego kryterium może być przyznana pomoc w postaci zasiłków celowych specjalnych.

II. Zadania pomocy społecznej

1. Pomoc społeczna polega w szczególności na :

- 1) przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń,
- 2) pracy socjalnej,
- 3) prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej,
- 4) analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,
- 5) realizacji zadań wynikających z rozeznanych potrzeb społecznych,
- 6) rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb (art.15).

2. Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy:

- 1) opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
- 2) sporządzanie oceny w zakresie pomocy społecznej;
- 3) udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
- 4) przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;
- 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;

- 6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
- 7) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia;
- 8) przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;
- 9) opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
- 10) praca socjalna;
- 11) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 12) prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego lub mieszkaniach chronionych;
- 13) tworzenie gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną;
- 14) dożywianie dzieci;
- 15) sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
- 16) kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
- 17) pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- 18) sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
- 19) utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników;
- 20) przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;
- 21) opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

3. Do zadań własnych gminy należy ponadto:

- 1) przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych;
- 2) przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;
- 3) prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki;
- 4) podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;
- 5) współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach.

4. Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy:

- 1) organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 2) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną;
- 3) prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 4) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;

- 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom zagrożonym handlem ludźmi;
- 6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którzy uzyskali zgodę na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 7) wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

5. W związku z powyższym Ośrodek realizował zadania pomocy społecznej w różnych formach na przykład:

- a) udzielano pomocy osobom bezdomnym, w tym kierowano do noclegowni oraz pokrywano koszty pobytu - 21 osób
- b) prowadzono dożywianie dzieci i młodzieży realizujących obowiązki szkolny oraz dzieci uczęszczających do żłobków i przedszkoli - 224 osoby
- c) prowadzono dożywianie osób dorosłych, które własnym staraniem nie mogą przygotować sobie gorącego posiłku, w tym osób bezdomnych - 43 osoby
- d) organizowano wypoczynek zimowy oraz letni dla dzieci młodzieży w formie półkolonii - 99 osób
- e) osobom starszym, chorym, niepełnosprawnym przyznana została pomoc w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych - 22 osoby
- f) wydano decyzje kierujące osoby niepełnosprawne do Środowiskowego Domu Samopomocy w Cielu - 31 osób
- g) kierowano i opłacono pobyt niepełnosprawnego dziecka w ośrodku wsparcia funkcjonującym na terenie Bydgoszczy - 1 osoba
- h) kierowano 9 mieszkańców gminy do Domów Pomocy Społecznej oraz pokrywano koszty związane z ich pobytem - 8 osób
- i) rzeczywista liczba rodzin i osób objętych świadczeniami z pomocy społecznej - 309 osób tj. 890 osób w rodzinach
- j) udzielano pomocy w formie poradnictwa specjalistycznego, interwencji kryzysowej i pracy socjalnej - 1 153 osoby.

II SZCZEGÓŁOWE DANE STATYSTYCZNE.

1) Liczba wydanych decyzji - ogółem 3 046 :

- zasiłki stałe - 52 decyzje
- zasiłki okresowe - 126 decyzji
- zasiłki celowe - leki - 94 decyzje
- zasiłki celowe – odzież, obuwie - 95 decyzji
- zasiłki celowe – opłaty mieszkaniowe - 250 decyzji
- zasiłki celowe – wyprawka szkolna - 24 decyzje
- zasiłki celowe – opał - 174 decyzje
- zasiłki celowe – remonty - 12 decyzji
- zasiłki celowe, pozostałe - 391 decyzji
- zasiłki celowe specjalne - 110 decyzji
- schronienie, nocleg - 3 decyzje (w noclegowni przebywało 5 osób bezdomnych, w tym 2 osoby bezdomne z terenu gminy kierowane były do noclegowni przez MGOPS w Szubinie)
- zasiłki celowe - zdarzenie losowe - 5 decyzji (pożary budynków, zalanie w wyniku obfitych opadów atmosferycznych)
- program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (w tym posiłki dla dzieci i osób dorosłych) - 1 461 decyzji

- usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze (w tym w ramach prac społecznie - użytecznych oraz stażu zawodowego) - 106 decyzji / dot. 22 osób /
- Domy Pomocy Społecznej (skierowania i odpłatność) - 16 decyzji / dot. 9 osób /
- przyznawanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych - 21 decyzji
- zobowiązania do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń - 6 decyzji
- zastosowanie ulg w postaci rozłożenia na raty spłaty kwot świadczeń podlegających zwrotowi z tyt. nienależnego pobrania - 0 decyzji
- odstąpienia od żądania zwrotu nienależnie pobranych świadczeń - 10 decyzji
- kierowanie do Środowiskowego Domu Samopomocy w Cielu - 79 decyzji
- zasiłki celowe - żywność - 11 decyzji

2) Liczba środowisk tj. osób i rodzin objętych pomocą społeczną :

- w roku ubiegłym świadczeniami z pomocy społecznej objęto 309 środowisk o łącznej liczbie 890 osób w rodzinach :

3) Fundusze przeznaczone na pomoc finansową i rzeczową zgodnie z ustawą o pomocy społecznej :

a) dotacja celowa :

- zasiłki stałe, okresowe, specjalistyczne usługi opiekuńcze : 123 582,29 zł
- składki zdrowotne : 8 150,43 zł
- program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”: 197 360 zł /w tym: 6 964 zł dowóz posiłków/

b) środki własne :

- zasiłki : 268 230,60 zł
- usługi opiekuńcze : 15 651,71 zł
- DPS : 157 172,44 zł
- Ośrodek Wsparcia - Dom Dziennego Pobytu dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych : 19 746,84 zł
- program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” : 143 516 zł /w tym: 4 642 zł dowóz posiłków/

IV. Realizacja programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” :

- dotacja celowa przyznana przez Wojewodę 197 360 zł
- środki własne 143 516 zł

- 1) Pomoc w ramach programu przyznawana była podopiecznym GOPS w formie zasiłku celowego rzeczowego z przeznaczeniem na zakup żywności. Zawarto umowy ze sklepami spożywczymi z terenu gminy, które wyraziły zgodę na współpracę w ramach realizacji w/w programu na zasadach określonych przez GOPS oraz przyjęły proponowaną formę rozliczeń finansowych. Należność za wydaną żywność tut. Ośrodek przekazywał na konta właścicieli sklepów po otrzymaniu faktur za wydaną żywność.
- 2) Część środków finansowych wykorzystana została na dożywianie dzieci i młodzieży w formie obiadu w szkołach, przedszkolach i żłobku – z wyłączeniem przerw wakacyjnych. Podobnie jak w latach poprzednich, uczniowie uczęszczający do szkół na terenie naszej gminy w okresie od stycznia do marca oraz od listopada do grudnia - łącznie przez okres 5 - ciu miesięcy - otrzymywali dodatkowe wyżywienie w postaci drugiego śniadania.
- 3) Dowożono gorące posiłki dla dzieci uczących się w Szkole Podstawowej w Przyłękach, w Zespole Szkół w Łochowie oraz w Szkole Podstawowej w Białych Błotach przy ul Czerskiej - od miesiąca września 2012 r. oraz dla osób dorosłych – uczestników zajęć w Środowiskowym Domu Samopomocy w Cielu. Transportem posiłków zajmował się Zakład Aktywności Zawodowej w Białych Błotach.
- 4) Zapewniono osobom dorosłym, w szczególności bezdomnym oraz niepełnosprawnym uczestnikom zajęć w ŚDS, możliwość spożycia jednodaniowego gorącego posiłku. Tą formą pomocy objęto łącznie 43 osoby.

IV. Inne zadania realizowane przez GOPS :

1) **Świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny.** W związku z wprowadzeniem w życie ustawy o świadczeniach rodzinnych w roku 2004 oraz obowiązkiem realizacji od dnia 1 października 2008 r. ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, przy tutejszym Ośrodku funkcjonuje Sekcja Świadczeń Rodzinnych. Kryterium dochodowe uprawniające do zasiłków na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2006 Nr 139, poz.992) kształtowało się w sposób następujący:

a) **zasiłek rodzinny** w okresie od 01.11.2011 do 31.10.2012 przysługiwał osobom, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekraczał kwoty 504,00 zł, natomiast w okresie od 01.11.2012, w związku z wprowadzoną w życie zmianą wysokości kwot kryteriów zasiłek przyznawano tym środowiskom, których dochód nie przekraczał kwoty 539,00 zł; w przypadku, gdy członkiem rodziny było dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, zasiłek rodzinny do X/2012 włącznie przyznawano, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekraczał kwoty 583,00 zł; natomiast od XI/2012 kwoty 623,00 zł;

b) wysokość zasiłków rodzinnych wynosiła:

- 68,00 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia - **w okresie od 01.11.2011 do 31.10.2012**
- 91,00 zł na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia
- 98,00 zł na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia
- **od dnia 01.11.2012 r.** natomiast zasiłek rodzinny na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia wynosi 77 zł
- 106,00 zł na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia
- 115,00 zł na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia. Realizację wyżej wymienionych zadań przedstawiają poniższe dane :

c) Budżet ogółem : 4 031 068,18 zł w tym :

- z dotacji Wojewody - 4 010 757,78 zł
- udział własny gminy - 20 310,40 zł

d) na wypłatę świadczeń rodzinnych, dodatków, świadczeń opiekuńczych oraz zapomogi jednorazowej z tyt. urodzenia dziecka wydatkowano kwotę - 3 133 794,80 zł / liczba osób uprawnionych : 1 003 /

e) na wypłatę świadczeń z funduszu alimentacyjnego wydatkowano kwotę - 688 941,66 zł / liczba osób uprawnionych 121 /

f) koszty obsługi zadania /z dotacji / wyniosły – 120 292,87 zł

g) koszty obsługi zadania /udział własny gminy- 0,15 %/ wyniosły – 20 310,40 zł

h) składki na ubezpieczenie społeczne - 67 728,45 zł

i) Poza budżetem przyznany na realizację świadczeń rodzinnych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego Sekcja Świadczeń Rodzinnych od miesiąca października ubiegłego roku realizowała program rządowy pn."Wspieranie osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne."

- wydatkowano kwotę 44 900 zł (dotacja celowa), pomoc uzyskały 42 osoby.

2) **Ubezpieczenie społeczne i zdrowotne.** Ośrodek realizował zadania obejmujące opłacanie składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne dla osób uprawnionych, otrzymujących świadczenia obligatoryjne z pomocy społecznej oraz świadczenia pielęgnacyjne.

a) Łącznie wydatkowano :

- składki emerytalno - rentowe dotyczące świadczeń rodzinnych – 67 728,45 zł
- składki zdrowotne dotyczące świadczeń rodzinnych - 12 160,26 zł
- składki zdrowotne dotyczące świadczeń pomocy społecznej – 8 150,43 zł.

b) Ponadto wydawano decyzje przyznające prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych dla osób, które nie podlegały obowiązkowi powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego, zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027 z późniejszymi zmianami). Wydano 21 decyzji w tej sprawie, dzięki czemu koszty pobytu tych osób w szpitalu oraz koszty związane z leczeniem w placówkach służby zdrowia sfinansowane zostały przez Narodowy Fundusz Zdrowia.

- 3) **Przeciwdziałanie alkoholizmowi.** Udzielana była pomoc osobom i rodzinom dotkniętym problemem alkoholowym /łącznie 48 środowisk/ - w zakresie dożywiania (dorośli oraz dzieci), wsparcia finansowego, pomocy w zakupie podręczników i przyborów szkolnych, odzieży, obuwia, lekarstw, a także w postaci pracy socjalnej : osoby uzależnione i współuzależnione kierowano do Punktu Interwencji Kryzysowej - Rodzinnego Punktu Konsultacyjnego, podejmowano działania mające na celu podjęcie leczenia odwykowego, współpracowano z Gminną Komisją do Spraw Przeciwdziałania Alkoholizmowi, policją, placówkami służby zdrowia.
- 4) **Wychodzenie z bezdomności.** Szczególne oddziaływania skierowano do grupy osób bezdomnych – 21 osób. Obejmowały one w szczególności: zapewnienie miejsca noclegowego, udzielenie pomocy finansowej na zakupienie odzieży, obuwia, lekarstw, środków czystości, posiłku itp. Świadczone pomoc w uzyskaniu statusu osoby bezrobotnej, obejmowano ubezpieczeniem zdrowotnym, zasięgano konsultacji lekarskich i motywowano do podjęcia leczenia. Kontynuowano aktywizację zawodową osób bezdomnych poprzez realizację prac społeczno-użytecznych oraz staży zawodowych w gminie Białe Błota. Charakter poszczególnych prac dostosowywano do umiejętności osób zainteresowanych. Dzięki realizacji tego zadania osoby bezdomne świadczyły szereg prac porządkowych na rzecz Gminy, mając jednocześnie możliwość wdrożenia do pracy i uzyskiwania własnego dochodu. Podkreślić trzeba, iż w roku ubiegłym 4 osoby bezdomne uczestniczyły w projekcie "TACY SAMI" realizowanym w ramach POKL dzięki czemu uzyskały nowe kwalifikacje zawodowe adekwatne do aktualnych potrzeb rynku pracy. Osoby te po ukończeniu kursu "Robotnik budowlany" wykonują prace remontowo-budowlane na rzecz GOPS w różnych formach współpracy, w tym w ramach wolontariatu - z inicjatywy zainteresowanych.
- 5) **Aktywne formy zwalczania z bezrobocia.** W roku 2012 w Powiatowym Urzędzie Pracy zarejestrowanych było 650 osób bezrobotnych z terenu naszej gminy. Z pomocy Ośrodka skorzystały 143 rodziny z występującym problemem bezrobocia. Podobnie jak w latach ubiegłych osoby te mogły podpisywać gotowość podjęcia pracy w miejscu zamieszkania, w związku z udostępnieniem pomieszczenia GOPS pracowników PUP w Bydgoszczy. Dzięki temu osoby bezrobotne zamieszkujące teren naszej gminy nie musiały dojeżdżać do siedziby urzędu w Bydgoszczy i ponosić związanych z tym kosztów. Dzięki wieloletniej, udanej współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Bydgoszczy realizowano politykę aktywnych form zwalczania bezrobocia. Wymiar współpracy przedstawia poniższe dane:
- prace społecznie - użyteczne realizowane były w okresie od 23.01.2012 r. do 14.12.2012 r. - do wykonywania PSU włączono 47 osób, które w instytucjach funkcjonujących na terenie gminy wykonywały prace w charakterze robotnika budowlanego, pomocy kuchennej i opiekunki dziecięcej. Ponadto w ramach PSU realizowane były również usługi opiekuńcze - gospodarcze świadczone na rzecz osób starszych, chorych i niepełnosprawnych - podopiecznych GOPS
 - staże zawodowe - odbywały się w następujących instytucjach: GOPS, ZAZ "OSiR", Środowiskowy Dom Samopomocy w Cielu, Gminne Centrum Kultury - świetlica w Łochowie, Zespół Szkół im. Jana Pawła II w Łochowie, Parafialny Punkt Przedszkolny w Murowańcu - 19 osób.
- 6) **Prowadzenie Punktu Interwencji Kryzysowej - Rodzinnego Punktu Konsultacyjnego przy GOPS Białe Błota.** Osoby wymagające specjalistycznej pomocy kierowane były do psychologa, psychiatry, terapeutów ds. uzależnień oraz do radcy prawnego przez pracowników socjalnych, lekarzy, pracowników świetlicy socjoterapeutycznej. Punkt finansowany jest w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Białe Błota.

a) **Porady psychologiczne.** Konsultacje psychologiczne odbywały się w Białych Błotach w Ośrodku Zdrowia, a następnie w siedzibie GOPS oraz w Przychodni Lekarskiej „Zdrowie” w Łochowie, naprzemiennie jeden raz w tygodniu, we wtorki, w wymiarze 3 godz. w Łochowie, 6 godz. w Białych Błotach. W roku 2012 do Rodzinnego Punktu Konsultacyjnego zgłosiło się 157 osób, z którymi przeprowadzono 236 spotkań o charakterze terapeutycznym. W podanej liczbie mieszczą się 32 osoby, których potrzeby i oczekiwania nie były możliwe do zrealizowania w ramach działalności R.P.K. Osobom tym, po wstępnej rozmowie, została udzielona pomoc w postaci ukierunkowania dalszych działań i wskazania placówki odpowiedniej do poprowadzenia sprawy. Tak jak w poprzednich latach, tak i w roku 2012, większość zgłaszanych problemów dotyczyła przeżywanych stanów emocjonalnych, z którymi nie radzili sobie klienci. Nasilenie dyskomfortu i trudności z codziennym funkcjonowaniem, były czynnikiem decydującym o podjęciu spotkań z psychologiem. Część osób trafiła do punktu, zachęcona przez lekarzy rodzinnych, którzy po wykluczeniu chorób somatycznych, upatrywali przyczyn dolegliwości pacjentów, w ich stanach psychicznych. Lekarze psychiatrzy natomiast, kierowali pacjentów na terapię psychologiczną, pomyślaną jako kontynuację leczenia farmakologicznego. Najczęstszymi zaburzeniami zgłaszanymi przez pacjentów były stany o charakterze depresyjnym i nerwicowym. W przypadku tych ostatnich dominowała nerwica lękowa, która dotyczyła również dzieci. Najliczniej do punktu zgłaszały się kobiety, które w kilku przypadkach, zachęciły do wizyty również swoich partnerów, lub były osobami oczekującymi pomocy w sprawie dzieci. W bieżącym roku do punktu trafiło znacznie mniej osób z rodzin patologicznych, lub trudnych środowisk, w których problem stanowi nadużywanie alkoholu. Nie było też żadnego zgłoszenia od osoby uzależnionej od narkotyków. Przyczyną większości pojawiających się trudności o charakterze nerwicowym, były konflikty rodzinne, czasem na tle sytuacji materialnej, czasem inne. Stany depresyjne przeżywane przez klientów, najczęściej wynikały z ich konstrukcji psychofizycznej, poczucia wyobcowania, niezrozumienia przez najbliższych, niskiej samooceny, czasem pogorszenia się stanu zdrowia. Zgłosiły się też osoby po przeżyciach traumatycznych, takich jak śmierć bliskiej osoby, udział w wypadku komunikacyjnym, czy też własna choroba. Klienci po wypadkach cierpieli na zespół stresu pourazowego i wymagali większej ilości spotkań. Wszystkim zgłaszającym się, po rozpoznaniu problemu w czasie przeprowadzonego wywiadu i rozmowy, została zaproponowana pomoc, w postaci spotkań o charakterze terapeutycznym, lub w szczególnych przypadkach, badań diagnostycznych. Osoby zgłaszające nasilone problemy o charakterze depresyjnym, zachęcane były do skorzystania z pomocy psychiatrycznej i kierowane do Poradni Zdrowia Psychicznego.

b) **Konsultacje terapeutyczne i rozmowy motywujące do zmiany dla osób uzależnionych i ich rodzin, edukacja w zakresie picia szkodliwego i ryzykownego oraz rozszerzenie dostępu do poradnictwa specjalistycznego.** Zadanie realizowane było w ramach realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na terenie Gminy Białe Błota. W 2012 r. z porad terapeutów skorzystały 103 osoby. W ramach przyjęć udzielano porad telefonicznych, interwencyjnych, e-mailowych, prowadzono rozmowy diagnostyczno – terapeutyczne, konsultacje psychiatryczne, sesje rodzinne oraz indywidualną realizację programu grupowego (współuzależnienie, rozwój osobisty, picie ryzykowne i szkodliwe, przemoc w rodzinie, uzależnienie, głód alkoholowy). Celem spotkań grupowych była zbudowanie i utrzymanie motywacji do leczenia. Dodatkowo udostępniano zainteresowanym materiały edukacyjno - informacyjne w postaci bezpłatnych broszur, ulotek, poradników oraz innych materiałów edukacyjnych z zakresu uzależnień i przemocy. Podjęto współpracę z innymi podmiotami na rzecz bardziej efektywnych oddziaływań. W tym celu zainicjowano również spotkania o charakterze psychoedukacyjnym dla rodziców i opiekunów prawnych dzieci i młodzieży uczęszczających do Świetlicy "Małgosia" w Cielu oraz Ośrodków Wsparcia i Integracji w Murowańcu i Kruszynie Krajeńskim. Spotkania odbywały się w oparciu o program autorski pt. "Dziesięć błędów popełnianych przez dobrych rodziców" i cieszyły się dużym zainteresowaniem. Na podkreślenie zasługuje fakt, iż w każdej prowadzonym przypadku prowadzona była praca nad rozpoznawaniem i zatrzymaniem zachowań destrukcyjnych tj. przemocy, zachowań agresywnych oraz uległych.

c) **Porady radcy prawnego.** Problemy, które rozwiązywano w ramach porad prawnych udzielanych przez radcę prawnego podopiecznym G O P S w Białych Błotach dotyczyły wielu aspektów ich życia osobistego i zawodowego. Najczęściej pojawiające się zagadnienia dotyczyły w szczególności kwestii: - alimentacyjnych, w tym uzyskania alimentów, ich egzekucji, przywrócenia terminu w sprawach apelacyjnych dotyczących alimentów; - uregulowania sytuacji prawnej kontaktów z dzieckiem, w tym ograniczenia władzy rodzicielskiej lub uchylenia tego ograniczenia; - eksmisji z lokalu, procedur starania się o mieszkanie socjalne, zastępcze; - ogłoszenia upadłości osoby fizycznej; - ubezwłasnowolnienia osób bliskich; - unieważnienia małżeństwa; - stwierdzenia nabycia spadku po zmarłych członkach rodziny; - porad w sprawach o zapłatę zaległych długów, w tym pisania wniosków o zwolnienie od kosztów sądowych i ustanowienie pełnomocników z urzędu dla podopiecznych z GOPS, wniosków o rozkładanie na raty oraz umorzeń zaległych kredytów bankowych itp., - korespondencji z komornikami sądowymi; - korespondencji z pracodawcami. Osoby korzystające z porad prawnych otrzymywały niezbędne wyjaśnienia, pisano im również pisma, wnioski i pozwy do sądów, monitorowano czynności procesowe, które podejmowali w sądach lub innych instytucjach. Porady prawne, jak twierdzili podopieczni, umożliwiały im wyjaśnienie i uregulowanie niejednokrotnie trudnej sytuacji życiowej, pomagały często poprawić ich sytuację socjalną i uzyskanie samodzielności, niezależności. Porady prawne udzielane były w cyklach cotygodniowych lub co dwa tygodnie. Łącznie osobom zainteresowanym udzielono 95 porad.

7) **Prowadzenie grup terapeutycznych. Łochowo.** Grupa terapeutyczna prowadzona jest przy Zespole Szkół im. Jana Pawła II w Łochowie. Na organizowane zajęcia uczęszczało 15 dzieci w przedziale wiekowym od 8 do 14 lat. Spotkania odbywały się w każdą środę od godziny 14.30 do godziny 16.30. Grupa ta realizowała przede wszystkim zadania wychowawcze i przygotowujące do profilaktyki przeciwalkoholowej w oparciu o: program zajęć wychowawczo – profilaktycznych „Spójrz inaczej”, program profilaktyczny „Drugi elementarz, czyli program siedmiu kroków”, „Profilaktyczno – Wychowawczy Program Przeciwdziałania Agresji u dzieci w młodszym wieku szkolnym, program socjoterapeutyczny dla dzieci z trudnościami w zachowaniu, program profilaktyczny dla uczniów klas I –III „Jestem ważny”, plan pracy świetlicy socjoterapeutycznej funkcjonującej w szkole. Praca z dziećmi odbywała się w zespołach zadaniowych, grupach oraz w systemie indywidualnym. Celem spotkań było przygotowanie dzieci do profilaktyki uzależnień, podniesienie umiejętności społecznych i edukacyjnych oraz prowadzenie oddziaływań terapeutycznych związanych z budowaniem pozytywnego wizerunku samego siebie i radzeniem sobie z napięciami emocjonalnymi. Problematykę realizowanych zajęć podzielić można na następujące bloki tematyczne: zajęcia integrujące grupę, emocje i uczucia, konflikty i umiejętność radzenia sobie z nimi. Prowadzący zajęcia pedagog starał się przeprowadzać z dziećmi indywidualne rozmowy i odpowiadać na nurtujące je pytania. **Lisi Ogon.** Spotkania 19-to osobowej grupy dzieci odbywały się w świetlicy w Lisim Ogonie. Zajęcia profilaktyczno – wychowawcze skierowane były do dzieci i młodzieży – uczniów gimnazjum i szkoły ponadgimnazjalnej. Celem spotkań była profilaktyka zachowań ryzykownych i wzmacnianie czynników chroniących poprzez wspomaganie wszechstronnego rozwoju osobowości uczestników zajęć oraz świadome i aktywne przygotowanie ich do realizacji obowiązków oraz organizowanie czasu wolnego poprzez prowadzenie zajęć edukacyjno – informacyjnych. W ciągu roku współpracę z młodzieżą podejmowało 3 specjalistów, z uwagi na złożoność występujących problemów w grupie oraz prezentowanie agresywnych zachowań. Wychowawcy borykali się z trudnościami w zakresie dotarcia do młodzieży i nawiązania wzajemnych relacji. Znakomitym sposobem zintegrowania grupy i zmiany ich nastawienia stały się wprowadzone zajęcia sportowe tj. gra w tenisa stołowego. Okazało się, iż uczestnicy zajęć posiadają już osiągnięcia w tej dziedzinie i zaczęli chętnie uczestniczyć w zajęciach. Wychowawca w umiejętny sposób przyczynił się do wzrostu poczucia własnej wartości młodzieży, co wpłynęło pozytywnie na zwiększenie frekwencji na zajęciach. Udało się zapoczątkować rozmowy w obszarze typowych tematów okresu dojrzewania oraz związanych z trudną sytuacją rodzinną i bytową, obawami dotyczącymi przyszłości.

8) **Prowadzenie Świetlicy Socjoterapeutycznej „MAŁGOSIA”.** W 2012 roku na zajęcia organizowane w Świetlicy Socjoterapeutycznej „Małgosia” w Cielu uczęszczały łącznie 62 osoby. Uczestnikami były dzieci w wieku przedszkolnym tj. od 3 do 5 lat, dzieci w wieku szkoły podstawowej oraz dorastająca młodzież ze szkoły gimnazjalnej. Wielu uczestników pochodziło z rodzin objętych opieką przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białych Błotach. Zajęcia w świetlicy realizowane były w dwóch grupach wiekowych: „Klub malucha” i grupa mieszana. Zajęcia dla wyżej wymienionych grup prowadzone były według wcześniej zaplanowanego rozkładu: poniedziałek: 11.00 – 14.00 – „Klub malucha” 15.00– 18.00 – grupa mieszana wtorek: 11.00 – 14.00 – „Klub malucha” 15.00 – 18.00 – grupa mieszana środa: 11.00 – 14.00 – „Klub malucha” 15.00 – 18.00 – grupa mieszana czwartek: 11.00 – 14.00 – „Klub malucha” 15.00 – 18.00 – grupa mieszana piątek: 13.00 – 18.00 – grupa mieszana. Zajęcia, w których brały udział dzieci stanowiły doskonałą możliwość na wykorzystanie wolnego czasu, który pozostaje dzieciom po zakończeniu zajęć szkolnych, a także

efektywną formę pomocy dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych szeregiem problemów społecznych. Organizowane zajęcia miały głównie charakter: profilaktyczny, edukacyjny, opiekuńczy, kompensacyjno – wyrównawczy, integracyjny. Ważnym elementem pracy w świetlicy jest współpraca z rodzicami. Dotyczy ona zarówno podejmowania wspólnych działań opiekuńczo-wychowawczych, jak również organizacji uroczystości świetlicowych i zajęć integracyjnych. Staraliśmy się zachęcić rodziców oraz dziadków do czynnego udziału w życiu świetlicy. W ubiegłym roku zaangażowaliśmy rodziców do udziału w integracyjnych zajęciach kulinarnych. Był to czas na dzielenie się doświadczeniem i wiedzą z dziećmi, ale też czas budowania relacji, zacieśniania i rozwijania więzi rodzinnych. W ciągu roku dla rodziców zorganizowany został cykl spotkań psychoedukacyjnych prowadzonych przez specjalistę terapeuty. Celem była pomoc w trudnościach wychowawczych, z którymi na co dzień zmagają się rodzice. Do współpracy zachęcaliśmy także mieszkańców miejscowości Ciele. Owocna współpraca istnieje między świetlicą a członkami klubu „Osiedlanki”. W 2012 roku miały miejsce następujące spotkania okolicznościowe i integracyjne: „Dzień Babci i Dziadka”, półkolonie zimowe pod nazwą „W zgodzie z naturą”, spotkanie integracyjne „Śniadanie Wielkanocne”, „Dzień Matki” połączony z uroczystym zakończeniem zajęć „Klubu malucha”, „Integracyjny Piknik Rodzinny”, – półkolonie letnie „Sportowo znaczy zdrowo” – I i II turnus, happening ekologiczny pod hasłem „Z ekologią na co dzień”, autorskie spotkania profilaktyczne pod hasłem „Do czego służą ręce?” z najmłodszymi uczestnikami zajęć tj. dziećmi z „Klubu malucha”, integracyjna zabawa „Andrzejkowa”, „Spotkanie Gwiazdkowe”. W czasie przerw szkolnych tj. ferii zimowych i wakacji letnich świetlica proponuje swoim uczestnikom oraz innym dzieciom, które na co dzień nie uczestniczą w zajęciach spędzenie wolnego czasu w sposób zorganizowany. Zajęcia odbywały się w formie półkolonii. W dniach od 13 do 17 lutego 2012 roku zorganizowane zostały ferie zimowe, których hasłem przewodnim były słowa „W zgodzie z naturą”. Z półkolonii zimowych w świetlicy skorzystało 12 osób. Natomiast półkolonie letnie odbyły się w dwóch turnusach pięciodniowych, w następujących dniach: I turnus 23 – 27.07.2012r., II turnus: 06 – 10.08.2012r. pod hasłem „Sportowo znaczy zdrowo”: I turnus: dzieci w wieku od 5 do 13 lat (szkoła podstawowa) – 12 osób, II turnus: dzieci i młodzieży w wieku od 10 do 16 lat (szkoła podstawowa i gimnazjum) – 12 osób. Łącznie z półkolonii w świetlicy skorzystały 22 osoby. Uczestnicy zajęć w świetlicy objęci byli bezpłatnym dożywianiem. Posiłki dla dzieci przygotowywane były w formie drugiego śniadania („Klub malucha”) oraz podwieczorka (grupa mieszana). Posiłki obejmowały różnorodne produkty mleczne, zbożowe oraz warzywa i owoce, które urozmaicały dietę podopiecznych. Posiłki przygotowywane były w ramach organizowanych w świetlicy zajęć gospodarstwa domowego. Średnia dzienna stawka żywieniowa na jedną osobę kształtowała się w kwocie od 2,50 do 3,50 zł. W świetlicy realizowany był rządowy program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, którym objęci byli zakwalifikowani uczestnicy. W 2012 roku zgodnie z planem wyremontowane zostały schody wejściowe do budynku świetlicy. Znacznie poprawiło to bezpieczeństwo osób korzystających ze świetlicy. W ramach remontu wykonane zostały schody z nawierzchnią antypoślizgową, barierki, zadaszenie oraz dostęp do podjazdu dla osób niepełnosprawnych. Teren przyległy do świetlicy został zazieleniony. Poprzez tego rodzaju działania otoczenie świetlicy stało się jeszcze bardziej przyjazne dla uczestników i mieszkańców.

9) **Działalność Ośrodków Wsparcia i Integracji. Trzcinec.** W 2012 roku Ośrodek Wsparcia i Integracji w Trzcińcu obejmował stałą opieką i wsparciem grupę 20 dzieci w wieku szkoły podstawowej, gimnazjalnej, ponadgimnazjalnej oraz w wieku przedszkolnym tj. dzieci od 3 do 5 lat. Na przełomie roku dni otwarcia ośrodka uległy zmianie. Do października 2012 roku ośrodek działał od poniedziałku do soboty (w tym co drugi poniedziałek i sobotę) w godzinach popołudniowych tj.: poniedziałek: 15:00 - 18:00 - dzieci i młodzież szkolna (co drugi poniedziałek); wtorek: 15:00 - 18:00 - dzieci i młodzież szkolna; środa: 15:00 - 18:00 - dzieci i młodzież szkolna; czwartek: 15:00 - 18:00 - dzieci i młodzież szkolna; piątek: 15:00 - 18:00 - dzieci i młodzież szkolna 11:00 - 14:00 „Klub malucha”, sobota: 10.00 – 15.00 - dzieci i młodzież szkolna (co druga sobota). W związku z dużym zainteresowaniem zajęciami sobotnimi, zmianie uległy dni funkcjonowania ośrodka. Od listopada 2012 roku ośrodek czynny był od wtorku do soboty w następujących godzinach: wtorek: 15.00 – 18.00 – dzieci i młodzież szkolna; środa: 15.00 – 18.00 – dzieci i młodzież szkolna; czwartek: 15.00 – 18.00 – dzieci i młodzież szkolna; piątek: 15.00 – 18.00 – dzieci i młodzież szkolna; sobota: 10.00 – 15.00 – dzieci i młodzież szkolna. Zajęcia, które organizowane były w ośrodku przebiegały zgodnie z wcześniej opracowanym i zatwierdzonym przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białych Błotach programem. Proponowane zajęcia dostosowane były do potrzeb i możliwości uczestników. Naszym głównym celem była pomoc w nauce, rozwijanie zainteresowań dzieci i młodzieży, budzenie szacunku do tradycji, nauka umiejętności praktycznych oraz szeroko rozumiana integracja. Zachęcaliśmy uczestników do pożytecznego spędzania wolnego czasu. Zajęcia były urozmaicone, organizowane w taki sposób, by uczyć przez zabawę. Każdego dnia zajęcia odbywały się zgodnie ze stałym harmonogramem tj. zaczynały się od odrabiania prac domowych, pomocy w nauce a kończyły na zajęciach wspierających wszechstronny rozwój dzieci i młodzieży. Zajęcia „Klubu malucha”, które skierowane były do najmłodszych mieszkańców Trzcińca odbywały się

w każdy piątek. Na tych zajęciach dzieci uczyły się poprzez zabawę. Poznawały i utrwały umiejętności, czynności dnia codziennego takie jak: mycie rąk przed i po posiłku, korzystanie z toalety i łazienki, zakładanie i zdejmowanie ubrań i butów, sprzątanie miejsca zabawy. Zajęcia realizowane były tematycznie. Z uwagi na brak zainteresowania ze strony mieszkańców Trzcianca, grupa najmłodszych dzieci z „Klubu malucha” funkcjonowała do końca maja 2012 roku. W 2012 roku organizowane były uroczystości nie tylko dla stałych uczestników zajęć Ośrodka Wsparcia i Integracji, lecz także dla mieszkańców, seniorów, osób samotnych zamieszkujących w sołectwie Trzciniec. Głównym celem spotkań była integracja lokalnej społeczności. Dodatkowo mieszkańcy podczas uroczystości mieli okazję do bliższego zapoznania się z pracą ośrodka, a także mogli poczuć się częścią społeczności. Korzyści ze wspólnego udziału w integracyjnych spotkaniach płynęły zarówno dla dzieci, jak i dla starszych. Dzieci mogły zaprezentować swoje umiejętności artystyczne. Mogły poczuć, że warto dzielić się sobą z inną osobą. Poza tym uczyły się dbania o innych oraz kontaktu nie tylko z rówieśnikami. W ubiegłym roku podjęto następujące działania integracyjne: uroczystość z okazji „Dnia Babci i Dziadka”, ferie zimowe pod hasłem „W zgodzie z naturą” – w feriach uczestniczyło 9 osób, integracyjna uroczystość „Śniadanie Wielkanocne”, spotkanie integracyjne z okazji „Dnia Matki” połączone z zakończeniem zajęć „Klubu malucha”, „Integracyjny Piknik Rodzinny”, wypoczynek letni pod nazwą „Sportowo znaczy zdrowo” – łącznie w dwóch turnusach uczestniczyły 23 osoby, happening ekologiczny „Z ekologią na co dzień”, „Jesienne spotkanie integracyjne”, integracyjne „Spotkanie Gwiazdkowe”. Część spotkań integracyjnych dla mieszkańców organizowana była we współpracy z sołtysem Trzcianca i radą sołecką. Uczestnicy zajęć w Ośrodku Wsparcia i Integracji w Trzciancu objęci byli bezpłatnym dożywianiem. Posiłki obejmowały różnorodne produkty: mleczne, zbożowe oraz warzywa i owoce. Miały one formę drugiego śniadania dla dzieci z „Klubu malucha” oraz podwieczorka dla dzieci i młodzieży szkolnej. Posiłki przygotowywane były wraz z uczestnikami w ramach zajęć gospodarstwa domowego. Średnia dzienna stawka żywieniowa na jedną osobę kształtowała się w kwocie od 2,50 do 3,50 zł. Część zakwalifikowanych przez dzieci objęta była programem rządowym pod nazwą „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania”. Jesteśmy otwarci na każdą formę wsparcia i współpracy z mieszkańcami. Na prośbę sołtysa Trzcianca pomieszczenia ośrodka zostały udostępnione mieszkańcom sołectwa, którzy spotykali się tam raz w tygodniu celem integracji. **Kruszyn Krajeński.** W 2012 roku na zajęcia organizowane w Ośrodku Wsparcia i Integracji w Kruszynie Krajeński uczęszczało 38 dzieci w wieku przedszkolnym (od 3 do 5 lat) oraz młodzież szkolna. Widząc potrzebę, zainteresowanie, a także w odpowiedzi na prośby rodziców oferta zajęć ośrodka została rozszerzona o dodatkowe dni zajęć. Od lutego 2012 roku zajęcia dzieci najmłodszych funkcjonujące jako „Klub malucha” zostały rozszerzone o dwa dodatkowe dni. Obecnie zajęcia te odbywają się cztery razy w tygodniu tj. od wtorku do piątku. Zajęcia dla dzieci ze szkoły podstawowej i gimnazjalnej zostały również poszerzone o dodatkowe dni. Aktualnie ośrodek jest czynny od wtorku do soboty w następujących godzinach: wtorek: 11.00 – 14.00 – „Klub malucha” 15.00 – 18.00 – dzieci i młodzież szkolna; środa: 11.00 – 14.00 – „Klub malucha” 15.00 – 18.00 – dzieci i młodzież szkolna; czwartek: 11.00 – 14.00 – „Klub malucha” 15.00 – 18.00 – dzieci i młodzież szkolna; piątek: 11.00 – 14.00 – „Klub malucha” 15.00 – 18.00 – dzieci i młodzież szkolna; sobota: 10.00 – 15.00 – dzieci i młodzież szkolna. Istotną działalność ośrodka w Kruszynie Krajeńskim stanowi współpraca z rodzicami oraz spotkania i zajęcia integracyjne. Celem było aktywizowanie społeczności lokalnej do włączenia się w działania ośrodka oraz wsparcie rodziców w wychowaniu dzieci. Staramy się przedstawiać rodzicom działalność świetlicy i płynące z jej pracy korzyści w taki sposób, aby czuli oni potrzebę uczestniczenia w realizacji jej zadań. W ubiegłym roku zaangażowaliśmy rodziców, dziadków, mieszkańców, sołtysa Kruszyna Krajeńskiego oraz członków rady sołeckiej do pomocy przy organizacji spotkań okolicznościowych, integracyjnych. W ramach współpracy przygotowano wypieki, sprzątano, a także czynnie uczestniczono w integracyjnych zajęciach kulinarnych i profilaktycznych. Chęć współpracy ze strony rodziców, ich zaangażowanie oraz zaufanie, którym nas obdarzyli daje wiele satysfakcji i motywuje do dalszej pracy. W ofercie zajęć ośrodka znalazły się również takie, które skierowane były bezpośrednio do rodziców. Grupa rodziców uczestniczyła w cyklu spotkań psychoedukacyjnych prowadzonych przez specjalistę terapeutę. Celem była pomoc w trudnościach wychowawczych dzieci. W 2012 roku w ośrodku odbyły się takie uroczystości i spotkania jak: „Dzień Babci i Dziadka”, półkolonie zimowe pod hasłem „W zgodzie z naturą”, integracyjne spotkanie „Śniadanie Wielkanocne”, uroczystość „Dnia Matki” połączona z zakończeniem zajęć „Klubu malucha”, „Integracyjny Piknik Rodzinny”, półkolonie letnie pod nazwą „Sportowo znaczy zdrowo” – dwa turnusy, autorskie spotkanie profilaktyczne pod hasłem „Do czego służą ręce?” dla dzieci z „Klubu malucha”, happening ekologiczny „Z ekologią na co dzień”, integracyjne spotkanie „Andrzejkowe”, „Spotkanie Gwiazdkowe” z udziałem wolontariuszy z Fundacji im. L. Kronenberga. W dniach 13.02. – 17.02.2012r. odbyły się półkolonie zimowe pod hasłem „W zgodzie z naturą” dla dzieci i młodzieży w wieku szkoły podstawowej oraz gimnazjalnej. Z wypoczynku w czasie ferii skorzystało 11 dzieci. Półkolonie letnie odbyły się w dwóch turnusach pięciodniowych, w następujących dniach: I turnus: 23 – 27.07.2012r., II turnus:

06 – 10.08.2012r. pod hasłem „Sportowo znaczy zdrowo”: I turnus: dzieci w wieku od 5 do 13 lat (szkoła podstawowa) – 12 osób; II turnus: dzieci i młodzieży w wieku od 10 do 16 lat (szkoła podstawowa i gimnazjalna) – 12 osób. Łącznie w półkoloniach letnich wzięły udział 24 osoby. Wszyscy uczestnicy zajęć w ośrodku objęci zostali dożywianiem. Każdego dnia dzieci otrzymywały posiłek przygotowany podczas zajęć gospodarstwa domowego. Posiłki były urozmaicone, zdrowe podawane w formie drugiego śniadania dla dzieci z „Klubu malucha” lub podwieczorka dla dzieci i młodzieży szkolnej. Ośrodek objęty był rządowym programem „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Dzienna stawka żywieniowa na jedną osobę wynosiła od 2,50 zł do 3,50 zł. W 2012 roku na mocy porozumienia podjęto współpracę z Fundacją Bankową im. Leopolda Kronenberga. Ośrodek uczestniczył w projekcie „Zostań Asystentem Św. Mikołaja”. W ramach projektu uczestnicy zajęć otrzymali świąteczne upominki oraz poczęstunek podczas „Spotkania Gwiazdkowego”. W 2013 roku współpraca z fundacją będzie kontynuowana. **Murowaniec.** Zajęcia w Ośrodku Wsparcia i Integracji w Murowańcu skierowane były do dzieci i młodzieży uczęszczającej do szkoły podstawowej oraz gimnazjalnej. W 2012 roku chęć udziału w zajęciach zadeklarowało 40 osób. Ośrodek był czynny od poniedziałku do piątku w godzinach popołudniowych tj. od godziny 15.00 do 18.00. W miesiącu listopadzie podjęto próbę zmiany dni i godzin otwarcia ośrodka. Celem było zwiększenie frekwencji dzieci w organizowanych zajęciach. Ośrodek w dwóch ostatnich miesiącach 2012 roku czynny był w następujące dni tygodnia: wtorek: 15.00 – 18.00 – dzieci i młodzież szkolna; środa: 15.00 – 18.00 – dzieci i młodzież szkolna; czwartek: 15.00 – 18.00 – dzieci i młodzież szkolna; piątek: 15.00 – 18.00 – dzieci i młodzież szkolna; sobota: 10.00 – 15.00 – dzieci i młodzież szkolna. Dzieci i młodzież uczestniczyły w różnego rodzaju proponowanych zajęciach, które były dostosowane do bieżących potrzeb, a przede wszystkim do wieku uczestników. Celem zajęć była integracja, profilaktyka, kompensacja, organizacja czasu wolnego, rozwój zainteresowań dzieci. Poprzez zabawę dzieci uczyły się współpracy w grupie, logicznego myślenia, ubogacały wiedzę, utrwały czynności dnia codziennego, zdobywały nowe umiejętności, które z pewnością będą im pomocne w dorosłym życiu. W ośrodku organizowane były również spotkania okolicznościowe związane z obchodami świąt oraz spotkania o charakterze integracyjnym. W 2012 roku dzieci, młodzież, ich rodzice oraz dziadkowie uczestniczyli w takich spotkaniach jak: integracyjne spotkanie z okazji „Dnia Babci i Dziadka”, ferie zimowe organizowane pod hasłem „W zgodzie z naturą” – udział w półkoloniach wzięło 11 dzieci, uroczyste „Śniadanie Wielkanocne”, integracyjna uroczystość pod hasłem „Dzień Dziecka i Dzień Matki na sportowo – zabawnie i zdrowo”, półkolonie letnie pod nazwą „Sportowo znaczy zdrowo” – odbyły się dwa turnusy pięciodniowe, w których łącznie wzięło udział 24 dzieci i młodzieży, happening ekologiczny „Z ekologią na co dzień”, uroczyste „Spotkanie Gwiazdkowe”. W 2012 roku kontynuowane były zajęcia z języka angielskiego, które rozpoczęły się we wrześniu 2011 roku i prowadzone były w dwóch grupach wiekowych. Wiedzą z dziećmi dzielili się wykwalifikowany lektor i wolontariusz. Zajęcia zorganizowano we współpracy z biurem poselskim. Dzieci oraz młodzież otrzymały odpowiednie materiały, które stanowiły bazę do prowadzonych zajęć. Każdy uczestnik zajęć w ośrodku objęty był nieodpłatnym dożywianiem. W ramach zajęć gospodarstwa domowego dzieci pod nadzorem wychowawcy przygotowywały smaczne i zdrowe posiłki w formie podwieczorka. W ośrodku realizowany był rządowy program pn. „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, którym objęte zostały zakwalifikowane osoby. Średnia dzienna stawka żywieniowa na jedną osobę kształtowała się w kwocie od 2,50 do 3,50 zł. **Uwagi.** W ostatnich miesiącach 2012 r. w OWiI funkcjonujących w miejscowościach Trzcinec i Murowaniec zaobserwowano niepokojące zjawisko w postaci malejącej frekwencji uczestników. Po dogłębnej analizie tego zjawiska należy stwierdzić, iż przyczyną tego stanu rzeczy była zbyt mała kreatywność osób prowadzących zajęcia.

10) **Prowadzenie Centrum Integracji i Rehabilitacji „REVITA”.** Celem „REVITY” jest niesienie pomocy osobom niepełnosprawnym – szczególnie najuboższym mieszkańcom naszej gminy. „REVITA” stanowi bardzo ważne narzędzie w pracy pracowników socjalnych ośrodka z niepełnosprawnym klientem i jego rodziną. Stanowi również istotne ogniwo w szeroko rozumianym procesie rehabilitacji społecznej i zawodowej. Usługi świadczone przez C i R „REVITA” są nieodpłatne, dlatego też kierowane są w pierwszej kolejności do podopiecznych GOPS. Zakres świadczonych usług przez C i R „REVITA”: - poradnictwo społeczne i zawodowe dla osób niepełnosprawnych i członków ich rodzin, w tym udzielanie informacji o przysługujących uprawnieniach. Ponadto świadczymy porady i pomoc w wypełnianiu wniosków w zakresie właściwego orzecznictwa i wskazań w odniesieniu do rehabilitacji zawodowej i społecznej; dowóz niepełnosprawnych, podopiecznych GOPS /w szczególności osób samotnych, ubogich i nie posiadających własnego środka transportu/ na konsultacje lekarskie, zabiegi rehabilitacyjne, zabiegi chemioterapii, na posiedzenia komisji Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności oraz przewóz do szpitala np. psychiatrycznego, zakładu opiekuńczo – rehabilitacyjnego, domu pomocy społecznej, dowóz części uczestników WTZ na zajęcia itp. /dotyczy to osób mogących podróżować w pozycji siedzącej/; prowadzenie wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego i pomocniczego - dysponujemy następującym sprzętem: laski ergonomiczne, laski z regulacją

wysokości, kule rehabilitacyjne łokciowe dla dorosłych i dzieci różnego typu, balkoniki rehabilitacyjne, chodziki 4, 3, i 2 kołowe, materace przeciwoślizgowe, w tym zmiennociśnieniowe, materace rehabilitacyjne do ćwiczeń, wózki inwalidzkie, łóżka rehabilitacyjne, dowóz sprzętu rehabilitacyjnego i pomocniczego do miejsca zamieszkania osoby niepełnosprawnej/ z wyłączeniem łóżek rehabilitacyjnych, gdyż nie posiadamy samochodu towarowego/; pomoc w organizowaniu usług opiekuńczo - gospodarczych w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej; diagnoza struktury społeczeństwa naszej gminy pod kątem niepełnosprawności i występujących potrzeb. Łącznie w 2012 r. z pomocy CiR „REVITA ” skorzystały 94 osoby.

- 11) **Prowadzenie Warsztatu Terapii Zajęciowej „DĄB” przy GOPS Białe Błota.** Zgodnie z Anekssem z dnia 11 kwietnia 2012 roku do Umowy Nr 1/2004 w sprawie dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych kosztów utworzenia i funkcjonowania Warsztatu Terapii Zajęciowej "Dąb" przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej zostały przekazane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie środki PFRON w wysokości 369.900 zł (środki finansowe zostały w całości wykorzystane na potrzeby funkcjonowania WTZ w roku 2012). Starostwo Powiatowe w Bydgoszczy przekazało dofinansowanie w wysokości 10% kosztów działalności Warsztatu w roku 2012, co stanowiło kwotę 41 100,00 zł. Środki zostały wykorzystane na zakup materiałów do terapii oraz doposażenie. Dzięki inicjatywie pracowników i uczestników warsztatu wypracowano dodatkowe środki finansowe w wysokości 19 952,75 zł ze sprzedaży wyrobów i usług, w tym w znacznej mierze ze sprzedaży wyrobów kulinarnych oraz obiadów. Środki te przeznaczono na integrację społeczną uczestników warsztatu. Warsztat Terapii Zajęciowej "Dąb" przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej jest placówką pobytu dziennego. Z proponowanych zajęć korzysta 25 osób niepełnosprawnych, które ukończyły 16 rok życia oraz posiadają aktualne orzeczenie o stopniu niepełnosprawności ze wskazaniem do uczestnictwa w WTZ. Uczestnicy są mieszkańcami gminy Białe Błota oraz gminy Sienko. Wszystkie osoby zamieszkują tereny wiejskie. Jednostka ta realizuje zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej, zmierzające do ogólnego rozwoju i poprawy sprawności uczestnika, przygotowania go do możliwie niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia w środowisku, w tym do podjęcia zatrudnienia w Zakładzie Aktywności Zawodowej - w roku 2012 1 osoba uzyskała zatrudnienie na stanowisku pracownik serwisu. Działalność jednostki realizowana była w następujących formach: terapia zajęciowa - ergoterapia, trening ekonomiczny, psychoterapia, zajęcia z zakresu kultury zdrowotnej i terapii ruchem, udział w zawodach i spartakiadach sportowych. Podejmowano współpracę z innymi instytucjami, stowarzyszeniami, wolontariuszami oraz z zaprzyjaźnioną niemiecką gminą Elbmarsh. Wśród zorganizowanych na przestrzeni roku imprez wymienić można kiermasze świąteczne, spotkania o charakterze sportowym, zabawy okolicznościowe, czy wycieczki edukacyjne.
- 12) **„PEAD 2012 - dostarczanie nadwyżek żywności najuboższej ludności Unii Europejskiej”.** Mieszkańcom naszej gminy przekazywano pomoc w formie rzeczowej w ramach realizacji w/w programu. Dzięki współpracy z Polskim Komitetem Pomocy Społecznej w Bydgoszczy otrzymano i wydano około 15 ton żywności. Osobom potrzebującym wydawano następujące artykuły spożywcze i dania gotowe: mleko UHT, sery podpuszczkowe, sery topione, masło, makaron, kaszę gryczaną, ryż biały, mąkę pszenną, cukier, płatki kukurydziane, olej, herbatniki, koncentrat pomidorowy, groszek z marchewką, dżemy, klopsiki w sosie, mielonkę wieprzową. Pomoc tę otrzymało 160 rodzin (475 osób w rodzinach). Dystrybucją zajmowali się pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Na potrzeby programu utworzono i oznakowano magazyn do przechowywania żywności suchej, a także uruchomiono urządzenie chłodnicze na artykuły nabiałowe.
- 13) **Zapobieganie eksmisjom.** Wzorem lat ubiegłych realizowano pomoc przyznawaną w formie zasiłków celowych osobom i rodzinom mającym trudności w dokonywaniu opłat mieszkaniowych, które przekazywane były w szczególności na konta administratorów lokali mieszkalnych. Celem podjętych działań było zapobieganie powstawaniu zaległości w opłatach związanych z użytkowaniem lokali mieszkalnych, a w konsekwencji przeciwdziałanie eksmisjom i bezdomności. Pomoc w tej formie uzyskało 100 rodzin.
- 14) **Pomoc z tytułu zdarzenia losowego.** W roku ubiegłym 3 rodzinom oraz 2 osobom samotnym udzielono pomocy w formie zasiłku celowego, w związku ze zdarzeniem losowym (3 pożary budynków, 1 przypadek zalania budynku w wyniku obfitych opadów). Pomocy udzielono na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych, na zakup wyposażenia oraz niezbędnych do przeprowadzenia remontu materiałów budowlanych. W wyniku podjętych działań 1 rodzina pozbawiona dachu nad głową uzyskała czasowe miejsce zamieszkania dzięki zaadoptowaniu budynku po byłej hydrofornii w miejscowości Murowaniec na cele mieszkalne.
- 15) **Pomoc na przeprowadzenie remontów.** Zadanie realizowano mając na uwadze zobowiązanie jednostek pomocy społecznej do wspierania osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb oraz umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka. Starano się, w najbardziej niepokojących przypadkach, naruszać możliwość dalszego bezpiecznego funkcjonowania,

zagrożających życiu lub utrudniających codzienne funkcjonowanie, przyznawać pomoc na usunięcie występujących usterek, poprawę stanu technicznego zamieszkiwanych pomieszczeń, zakup niezbędnego wyposażenia. Pomoc przyznana została 10 środowiskom, których trudna sytuacja materialna wykluczała możliwość podjęcia niezbędnych działań naprawczych we własnym zakresie. W szczególności udzielano pomocy na zakup materiałów potrzebnych do wykonania remontu mieszkania dla osoby niepełnosprawnej, w związku z zagrożeniem epidemiologicznym dokonano generalnego remontu domu dla środowiska osoby ciężko chorej oraz dostosowano kontener mieszkalny do celów zamieszkania przez osoby bezdomne.

- 16) **Organizacja „ Loterii fantowej ”.** Pracownicy ośrodka w miesiącu sierpniu przygotowali i prowadzili loterię fantową podczas dożynek gminnych. Dochód z loterii planowano przeznaczyć na zorganizowanie spotkania wigilijnego dla osób starszych i samotnych oraz na pomoc osobom niepełnosprawnym – mieszkańcom naszej gminy. Ze sprzedaży losów i uzyskanych darowizn uzyskano łącznie kwotę 4 552,77 zł.
- 17) **Paczki świąteczne dla osób starszych i samotnych z terenu gminy.** Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej po raz pierwszy podjął decyzję o przygotowaniu paczek świątecznych z myślą o osobach starszych i samotnych. Odstąpiono od tradycyjnie organizowanego spotkania wigilijnego na rzecz przekazania 50-ciu środowiskom paczek żywnościowych. Przeanalizowano koszty organizacji wigilii i stwierdzono, iż przyjęcie nowego rozwiązania będzie bardziej korzystne dla naszych seniorów, gdyż pozwoli na przygotowanie paczek bogatych w "świąteczne" artykuły spożywcze, które będą mogły zostać wykorzystane podczas wigilii organizowanej w domu. Uznano, iż rozwiązanie to poprzez zabezpieczenie w artykuły żywnościowe na święta wpłynie również na zaoszczędzenie przez osoby starsze własnych zasobów finansowych, które zazwyczaj są skromne. Na realizację zdania wydatkowano kwotę 3 537,76 zł.
- 18) **Realizacja usług opiekuńczych.** Usługi obejmowały pomoc w czynnościach gospodarskich, w szczególności takich jak: sprzątanie, pranie odzieży i pościeli, pomoc w utrzymaniu higieny osobistej, przygotowywanie posiłków, palenie w piecu, zakup i podawanie lekarstw, organizowanie wizyt lekarskich, zakup podstawowych artykułów spożywczych i przemysłowych, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych. Pomocą w tej formie objęto 8 środowisk. Wykonano 1 776 h usług. Średni koszt 1 h usług wynosił 8,79 zł.
- 19) **Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi.** Pomoc w tym zakresie polega na niesieniu specjalistycznej pomocy pielęgniarstwa w zakresie samoobsługi, mobilizowaniu do systematycznego wykonywania higieny osobistej, przeprowadzaniu rozmów terapeutycznych w zakresie edukacji zdrowotnej, przekonywaniu do systematycznego leczenia farmakologicznego, nawiązania, bądź utrzymywania kontaktów z Poradnią Zdrowia Psychicznego, kształtowanie pozytywnych relacji osoby wspieranej z członkami rodziny, interwencje kryzysowe w środowiskach itp. Usługami objęto 14 osób. Świadczone 124 godziny usług. Średni koszt 1 h usług wynosił ok. 37 zł.
- 20) **Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.** Zadanie realizowane jest w oparciu o znowelizowaną w 2010 r. ustawę o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz przyjętą przez Radę Gminy Białe Błota uchwałę w sprawie przyjęcia " Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Białe Błota na lata 2011-2015". Do zapewnienia obsługi administracyjno - technicznej spraw związanych z zapobieganiem przemocy w rodzinie ustawodawca zobowiązał jednostki pomocy społecznej, w związku z czym spotkania Zespołu odbywają na terenie siedziby ośrodka. W roku ubiegłym odbyło się 5 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego, w skład którego wchodzi przedstawiciele różnych instytucji np. sądownictwo, prokuratura, policja, oświata, służba zdrowia, pomoc społeczna. Powołany został Zastępca Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego w osobie pracownika GOPS. Powołanych zostało 25 grup roboczych, które odbyły 57 posiedzeń w ciągu roku.
- 21) **Realizacja zadań wynikających z wprowadzenia w życie nowej ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w tym zatrudnienie asystenta rodziny.** Zadanie to wprowadzone zostało w życie od miesiąca stycznia 2012 r. Podjęto działania zmierzające do zatrudnienia asystenta rodziny. W ramach środków pozyskanych w drodze konkursu zatrudniono 2 osoby. Faktycznie kandydaci rezygnowali z zatrudnienia, ponieważ nie potrafili sprostać zadaniom nałożonym przez ustawodawcę pomimo wysokich kwalifikacji. W związku z powyższym działania skierowano wyłącznie do 2 środowisk.
- 22) **Program zdrowotny pod nazwą "Zapobieganie występowaniu zaburzeń psychicznych - życie bez barier".** Stroną zamawiającą i realizującą program był Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej z siedzibą w Białych Błotach. Program realizowany był w okresie stycznia do grudnia 2012 r. Doradztwem specjalistycznym z zakresu psychiatrii zajmował się lekarz specjalista psychiatra. Rozpoczęcie programu stanowiło opracowanie i wykonanie plakatów propagujących ideę podejmowanej działalności w lokalnym środowisku. Konsultacje i porady psychiatryczne stacjonarne realizowano zgodnie z opracowanym

harmonogramem w pomieszczeniach Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białych Błotach oraz w Gminnym Centrum Kultury w Łochowie. Ogółem udzielono 38 godzin porad i konsultacji, z których skorzystało 36 osób. W obrazie klinicznym – jak wynika ze sprawozdania lekarza psychiatry - dominowały reakcje adaptacyjne i stresowe oraz zaburzenia związane z nadużywaniem alkoholu. Wydano również 2 opinie dotyczące mężczyzn z problemem alkoholowym na wniosek Zespołu Interdyscyplinarnego. W ramach programu świadczone były również konsultacje wyjazdowe lekarza psychiatry i pracownika socjalnego w szczególności do tych środowisk, które z różnych przyczyn nie mogły skorzystać z porad stacjonarnych. W tej formie udzielono pomocy 22 osobom. Lekarz psychiatra w ramach konsultacji wyjazdowych udzielał specjalistycznego wsparcia w następujących kategoriach diagnostycznych: zaburzeniach psychicznych i zaburzeniach zachowania spowodowanych używaniem alkoholu, zaburzeniach związanych z następstwami organicznych zmian ośrodkowego układu nerwowego, zaburzeniach adaptacyjnych i związanych ze stresem, zaburzeniach osobowości, zaburzeniach funkcjonowania osoby z rozpoznaniem upośledzeniem umysłowym. Przygotowane działania stanowiły oddziaływania prewencyjne: służyły do rozpoznania problemu, rozszerzania wiedzy na temat chorób psychicznych oraz podejmowania aktywności zapobiegawczej. Program dotarł do grup ryzyka, a więc do ludzi niepełnosprawnych, bezrobotnych i o niskim statusie ekonomicznym. Niewątpliwie program „Zapobieganie występowaniu zaburzeń psychicznych” cieszył się zainteresowaniem, wpłynął na poszerzenie wiedzy o zaburzeniach psychicznych, spełnił oczekiwane funkcje prewencyjne i służył przełamywaniu stereotypów dotyczących sposobu postrzegania osoby chorej psychicznie. Zainteresowanie programem, oczekiwania społeczne, różnorodność dotychczas zdiagnozowanych problemów wskazują na potrzebę systematycznego i regularnego prowadzenia takiej działalności w kolejnych latach.

23) **Realizacja projektu systemowego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki pn. „TACY SAMI”.** Projekt realizowany jest po raz pierwszy w systemie dwuletnim tj. w okresie 01.05.2012 - 31.10.2013. Celem głównym projektu jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz marginalizacji 30 osób bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo z powodu braku wykształcenia, jego niskiego poziomu lub kwalifikacji nieadekwatnych do potrzeb rynku pracy, zamieszkujących tereny wiejskie, oparte na działaniach integracji zawodowej, społecznej, edukacyjnej i zdrowotnej. Działaniami projektu objęto 16 beneficjentów zamieszkujących w gminie Białe Błota będących w wieku aktywności zawodowej, długotrwale korzystających z pomocy społecznej, pozostających bez zatrudnienia. W ramach realizacji programu jego beneficjenci objęci zostali programami aktywności lokalnej lub kontraktami socjalnymi, które obejmowały: zatrudnienie doradcy zawodowego, który przeprowadził 16 h doradztwa dla 16 osób oraz opracował i wdrożył 16 Indywidualnych Planów Działań, przeprowadzenie przez psychologa 16 h treningu kompetencji i umiejętności społecznych dla grupy uczestników, przeprowadzenie kursu „Robotnik budowlany” (w kursie uczestniczyło 6 osób, w tym 4 osoby bezdomne), kursu „Opiekun osób starszych i niepełnosprawnych” (kurs ukończyło 5 osób), kurs „Opiekun dzienny” (nowy zawód zdobyły 3 osoby). Dwie osoby niepełnosprawne uczestniczyły w zajęciach z zakresu terapii ruchem; dla 1 osoby - uczestniczki WTZ zorganizowano warsztaty aktywizacji zawodowej w zakresie technik umiejętności reklamy i promocji, z myślą o zatrudnieniu w przyszłości przez ZAZ.

V. UWAGI DOTYCZĄCE REALIZACJI BUDŻETU W 2012 r.

- 1) Budżet Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białych Błotach / łącznie z jednostkami organizacyjnymi / w 2012 r. wynosił..... 7 150 546, 67 w tym:
- dotacja celowa budżetu państwa.....4 562 026,47
 - środki własne2 019 119,91
 - środki PFRON (WTZ).....369 900,00
 - dofinansowanie działalności WTZ przez Starostwo Powiatowe.....41 100,00
 - środki wypracowane przez WTZ.....19 952,75
 - dotacja gminy na realizację programu zdrowotnego „Zapobieganie występowaniu zaburzeń psychicznych”.....14 956,65
 - środki na realizację projektu „TACY SAMI” w ramach PO KL.....111 172,12 / w tym: dotacja rozwojowa z Unii Europejskiej - 99 496,23 oraz udział własny – 11 675,89 /
 - wydatki niekwalifikowane poza projektem na zakup samochodu.....7 766,00
 - darowizny na cele pomocy społecznej oraz środki z Loterii Fantowej.....4 552,77

VI. DZIAŁANIA KIERUNKOWE GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W ROKU 2013

- 1) Realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej oraz innych ustaw, dotyczących w szczególności :
 - diagnozy aktualnych potrzeb społecznych występujących na terenie gminy Białe Błota;
 - wypłacanie zasiłków;
 - udzielania pomocy rzeczowej, w szczególności na zakup żywności (realizacja programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”)
 - organizowania usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych,
 - przeciwdziałania eksmisjom i bezdomności,
 - przyznawania i realizacji wypłat świadczeń rodzinnych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
 - opłacania składek na ubezpieczenia emerytalno - rentowe i zdrowotne za osoby pobierające świadczenia obligatoryjne.
- 2) Zorganizowanie ferii zimowych i wypoczynku letniego dla dzieci w formie półkolonii.
- 3) Dożywianie dzieci i młodzieży, kontynuowanie pomocy w formie wydawania posiłków osobom bezdomnych oraz osobom dorosłym, które własnym staraniem nie mogą przygotować gorącego posiłku.
- 4) Dowóz posiłków do Punktów Wydawania Posiłków. Pozyskanie środków finansowych na ten cel z budżetu państwa.
- 5) Prowadzenie Punktu Interwencji Kryzysowej - Rodzinnego Punktu Konsultacyjnego.
- 6) Kontynuacja działalności Świetlicy Socjoterapeutycznej „Małgosia” w Cielu oraz Ośrodków Wsparcia i Integracji w miejscowościach Kruszyn Krajeński, Trzciniec i Murowaniec, jak również grup terapeutycznych w Łochowie i Lisim Ogonie.
- 7) Kontynuacja działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej „Dąb” w Białych Błotach.
- 8) Wspieranie osób starszych, chorych i niepełnosprawnych poprzez kontynuowanie działalności Centrum Integracji i Rehabilitacji „REVITA”.
- 9) Przygotowanie loterii fantowej na rzecz osób bezdomnych, niepełnosprawnych samotnych.
- 10) Organizacja imprez sportowo – integracyjnych dla osób niepełnosprawnych i członków ich rodzin.
- 11) Organizacja i prowadzenie aktywnych form zwalczania bezrobocia we współpracy z PUP w Bydgoszczy oraz Urzędem Gminy Białe Błota.
- 12) Współpraca z osobami bezdomnymi w zakresie realizacji programu wychodzenia z bezdomności.
- 13) Skierowanie pomocy do środowisk mających bardzo trudne warunki mieszkaniowe, w szczególności do rodzin wielodzietnych, niepełnych i osób samotnych, w celu podniesienia standardu zajmowanych lokali mieszkalnych. Działania te kierowane będą w szczególności do tych środowisk, które zamieszkują w warunkach uwłaczających godności człowieka, zagrażających zdrowiu lub życiu, a które w ramach własnych możliwości finansowych nie są w stanie przeprowadzić koniecznych remontów, czy dokonać zakupu podstawowego wyposażenia.
- 14) Kontynuacja realizacji projektu systemowego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki pn. „Tacy Sami”, a tym samym realizacja Programu Aktywności Lokalnej i kontraktów socjalnych.
- 15) Realizacja znowelizowanej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie – uczestnictwo w pracach zespołu interdyscyplinarnego i grup roboczych, zapewnienie obsługi administracyjno- technicznej.
- 16) Realizacja zadań wynikających z wprowadzenia w życie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w tym zatrudnienie asystenta rodziny.
- 17) Kierowanie osób do Środowiskowego Domu Samopomocy w Cielu.
- 18) Podejmowanie akcji pomocowych, działań interwencyjnych stosownie do występujących potrzeb.
- 19) Kontynuacja zainicjowanych usług, takich jak: patrol socjalny i całodobowy telefon alarmowy.
- 20) Pozyskiwanie środków pozabudżetowych w miarę pojawiających się możliwości na przestrzeni roku.

Załącznik Nr 2 do Uchwały Nr
Rady Gminy Białe Błota
z dnia 2013 r.

POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ NA ROK 2013

1) Zasiłki i pomoc w naturze:

a) składki na ubezpieczenie zdrowotne:

Dział / Rozdział	Środki potrzebne na realizację zadania	Środki zabezpieczone w budżecie na rok 2013
852-85213	dotacja: 26 000	dotacja 20 300

b) zasiłki okresowe:

Dział / Rozdział	Środki potrzebne na realizację zadania	Środki zabezpieczone w budżecie na rok 2013
852-85214	dotacja: 23 030	dotacja: 4 800
	środki własne: 298 530	środki własne: 298 530

c) zasiłki stałe:

Dział / Rozdział	Środki potrzebne na realizację zadania	Środki zabezpieczone w budżecie na rok 2013
852-85216	dotacja celowa: 146 004	dotacja celowa: 42 900

- Potrzeby dotyczą określenia wielkości środków finansowych potrzebnych na realizację zadań własnych w formie przyznawania zasiłków i pomocy w naturze. Potrzeby te związane są m.in. z koniecznością pokrywania wydatków na świadczenia zdrowotne, w szczególności osób bezdomnych i innych, które nie mają żadnych źródeł utrzymania i nie są objęte ubezpieczeniem zdrowotnym (art.17 ust.1 pkt. 7, ustawy o pomocy społecznej - zadanie własne o charakterze obowiązkowym). Wykazane dane obejmują również wypłatę świadczeń obligatoryjnych - zasiłków okresowych oraz zasiłków stałych dla osób legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności z ustalonym, co najmniej, umiarkowanym stopniem niepełnosprawności. Występuje niedobór środków finansowych na realizację opisanych zadań obligatoryjnych w części dotyczącej dotacji celowej (zasiłki stałe, okresowe, składki na ubezpieczenie zdrowotne) i fakultatywnych (zasiłki celowe). Ośrodek aplikował wnioski do Wydziału Polityki Społecznej w Bydgoszczy z prośbą o zwiększenie dotacji na wypłatę świadczeń obligatoryjnych oraz dofinansowania do zadań własnych.

2) Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze:

Dział / Rozdział	Środki potrzebne na realizację zadania	Środki zabezpieczone w budżecie na rok 2013
852-85228 - zadanie własne	usługi opiekuńcze: 36 400	usługi opiekuńcze: 21 400
852-85228 - zadanie zlecone	specjalistyczne usl.opiekuńcze: 26 600	specjalistyczne usl.opiekuńcze: 4 000

- Potrzeby dotyczą usług opiekuńczych, które obejmują pomoc sąsiedzką w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób. Świadczona w tym zakresie pomoc polega na zatrudnianiu na umowę - zlecenie opiekunów, którzy pomagają wymienionej wyżej grupie osób w wykonywaniu podstawowych czynności życiowych i gospodarskich, takich jak: przygotowywanie posiłków, robienie zakupów, sprząatanie, pomoc w utrzymywaniu higieny osobistej, palenie w piecu itp. Zadanie to wykonywane jest również przez osoby realizujące prace społecznie użyteczne oraz staż na terenie gminy. W kosztach prac partycypować będzie Powiatowy Urząd Pracy. Występuje niedobór środków na usługi realizowane w ramach zadań własnych - potrzebę tę częściowo zabezpieczają usługi wykonywane w ramach prac społecznie - użytecznych. W ramach opisywanego rozdziału świadczona jest także pomoc w formie specjalistycznych usług opiekuńczych, która skierowana jest do osób z zaburzeniami psychicznymi. Wystąpiono z wnioskiem do WPS o przyznanie dodatkowych środków w wysokości 22 600 zł na specjalistyczne usługi opiekuńcze, które stanowią zadanie zleczone gminie, z uwagi na konieczność objęcia usługami dziecka z autyzmem w wymiarze 10 h tygodniowo, zgodnie z zaleceniami lekarza specjalisty (koszt 1 h terapeutycznej wynosi ok. 60 zł brutto).

3) Realizacja programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”:

Dział / Rozdział	Środki potrzebne na realizację zadania	Środki zabezpieczone w budżecie na rok 2013
852-85295	ogółem: 348 314	ogółem: 348 314
	dotacja: 209 000	dotacja: 209 000
	środki własne: 139 314	środki własne: 139 314

- Opisywane zadanie obejmuje: **a)** Dożywianie dzieci i młodzieży realizującej obowiązek szkolny. Wydatki obejmują opłacenie należności za posiłki spożywane przez dzieci i młodzież w żłobkach, przedszkolach oraz w miejscu realizacji obowiązku szkolnego (zgodnie z rozporządzeniem). Uczniowie zamieszkujący na terenie gminy dodatkowo objęci są dożywianiem w postaci drugich śniadań, które wydawane są corocznie przez 5 miesięcy: w okresie od stycznia do marca oraz od listopada do grudnia, z uwagi na większe zapotrzebowanie energetyczne młodzieży, z uwagi na okres zimowy. W bieżącym roku planujemy również w ramach programu prowadzić nadal dożywianie w formie podwieczorków lub drugich śniadań dla dzieci uczęszczających na zajęcia do świetlicy socjoterapeutycznej w Cielu oraz do Ośrodków Wsparcia i Integracji w Trzcińcu, Kruszyńce Krajeńskim i Murowańcu. **b)** Podobnie, jak w latach poprzednich, pomoc przyznawana będzie w formie zasiłków celowych na zakup żywności, która przekazywana będzie na konta sklepów spożywczych, po otrzymaniu faktur za pobraną żywność; rozwiązanie takie zapewnia wydatkowanie przyznanej pomocy zgodnie z przeznaczeniem oraz pozwala podopiecznym Ośrodka na zakup niezbędnych artykułów spożywczych w miejscu zamieszkania. **c)** W ramach realizacji programu część środków finansowych przeznaczona zostanie na opłacenie kosztów dowozu ciepłych posiłków do szkół funkcjonujących na terenie gminy oraz do ŚDS. **d)** Założenia programu uwzględniają możliwość finansowania tworzenia punktów wydawania posiłków oraz ich wyposażenia. Program realizowany jest od 2005 r. W tym czasie utworzyliśmy i wyposażyliśmy w niezbędny sprzęt kuchenny oraz inne wyposażenie 8 punktów wydawania posiłków : WTZ „Dąb” w Białych Błotach, Szkoła Podstawowa w Przyłękach, Szkoła Filialna w Zielonce, Świetlica socjoterapeutyczna „Małgosia” w Cielu, Ośrodki Wsparcia i Integracji w Kruszyńce Krajeńskim, Trzcińcu, Murowańcu oraz w w Gimnazjum Publicznym w Białych Błotach. **e)** GOPS oczekuje aktualnie na podpisanie porozumienia w sprawie realizacji programu i uruchomienie środków z dotacji celowej. **Uwagi:** W chwili obecnej trudno oszacować, czy wystąpi niedobór środków finansowych na realizację programu i w jakiej wysokości. Będzie to możliwe do określenia po pierwszym półroczu br. Szacujemy na podstawie danych dotyczących realizacji programu w roku 2012, iż ewentualne niedobory mogą wystąpić po stronie zasiłków celowych przyznawanych na zakup żywności. Jest to związane ze zmianą kryteriów dochodowych uprawniających do świadczeń pomocy społecznej w roku ubiegłym.

4) Domy Pomocy Społecznej:

Dział / Rozdział	Środki potrzebne na realizację zadania	Środki zabezpieczone w budżecie na rok 2013
852-85202	177 915	177 915

- W ramach omawianego rozdziału podejmowane są zadania związane z umieszczaniem oraz ponoszeniem odpłatności za pobyt mieszkańców naszej gminy w Domach Pomocy Społecznej. Zadanie to nałożone zostało na samorządy terytorialne w 2004 r. przez znowelizowaną ustawę o pomocy społecznej. Aktualnie w DPS przebywa 9 osób z terenu naszej gminy, w tym w koszcie pobytu 8 osób skierowanych do DPS partycypuje gmina.

5) Ośrodki Wsparcia i Integracji - świetlice w Kruszynie Krajeńskim, Trzcincu i Murowańcu:

Dział / Rozdział	Środki potrzebne na realizację zadania	Środki zabezpieczone w budżecie na rok 2013
852-85203	210 230	210 230

- Ofertę Ośrodków Wsparcia i Integracji dostosowano do posiadanych środków budżetowych.

6) Świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny / program wspierania osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne:

Dział / Rozdział	Środki potrzebne na realizację zadania	Środki zabezpieczone w budżecie na rok 2013
852-85212	ogółem: 4 052 100	ogółem: 4 050 267
	świadczenia społeczne - dotacja: 3 888 827	świadczenia społeczne - dotacja: 3 888 827
	inne koszty: /obsługa/ - dotacja: 120 273	inne koszty: /obsługa/ - dotacja: 120 273
	inne koszty: /obsługa/ środki własne: 43 000	inne koszty: /obsługa/ środki własne: 41 167

- Występuje niedobór środków na wypłatę świadczeń realizowanych w ramach ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz przyznawanych w ramach programu rządowego "Wspieranie osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne". Wystąpiono do Wydziału Polityki Społecznej w Bydgoszczy o zwiększenie środków w celu zapewnienia płynnej realizacji zadań. Występuje niedobór środków, w związku z wprowadzeniem od 1 stycznia 2013 r. obowiązku opłacenia składek na ubezpieczenie społeczne od świadczeń pielęgnacyjnych w następstwie zwiększenia okresów składkowych dla kobiet do 25 lat (poprzednio 20 lat). Tabela nie zawiera informacji o wysokości niedoborów w tym zakresie, gdyż obecnie ustalana jest wysokość środków potrzebnych na dokonanie opłat składek.

7) Przeciwdziałanie alkoholizmowi (środki z funduszu alkoholowego):

a) Świetlica socjoterapeutyczna „Małgosia” w Cielu

Dział / Rozdział	Środki potrzebne na realizację zadania	Środki zabezpieczone w budżecie na rok 2013
851-85154	121 000	121 000

- Świetlica działa w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W zajęciach organizowanych w świetlicy w 2012 r. uczestniczyło 62 dzieci. Kontynuację pracy świetlicy uzasadnia potrzeba ochrony dzieci pochodzących ze środowisk wiejskich, „popegeerowskich”, dotkniętych szeregiem dysfunkcji społecznych (długotrwałe bezrobocie, niskie dochody, wielodzietność, ciasnota i brak warunków do nauki w domu, problem alkoholowy i przemoc w rodzinie). W świetlicy prowadzone jest dożywianie dzieci - utworzony został tutaj punkt wydawania posiłków.

b) Wypoczynek dzieci i młodzieży

Dział / Rozdział	Środki potrzebne na realizację zadania	Środki zabezpieczone w budżecie na rok 2013
851-85154	12 000	12 000

- W ramach zadania w 2013 r. organizacja wypoczynku obejmować będzie ferie zimowe oraz wypoczynek letni w formie półkolonii. Zabezpieczona kwota budżetu pozwoli na zorganizowanie wypoczynku w zaplanowanej formie.

8) Grupy terapeutyczne w Łochowie i Lisim Ogonie:

Dział / Rozdział	Środki potrzebne na realizację zadania	Środki zabezpieczone w budżecie na rok 2013
851-85154	7 000	7 000

- Wykazana wyżej kwota obejmuje wydatki związane z realizacją umów cywilno - prawnych, z uwagi na zatrudnienie pedagoga prowadzącego cotygodniowe zajęcia terapeutyczne dla grupy dzieci pochodzących ze środowisk dotkniętych różnego rodzaju dysfunkcjami społecznymi, a także koszty związane z zakupem wyposażenia niezbędnego do prowadzenia zajęć oraz zakupu żywności dla dzieci. Zajęcia prowadzone są w Zespole Szkół w Łochowie oraz w Świetlicy Wiejskiej w Lisim Ogonie.

9) Punkt Interwencji Kryzysowej - Rodzinny Punkt Konsultacyjny :

Dział / Rozdział	Środki potrzebne na realizację zadania	Środki zabezpieczone w budżecie na rok 2013
851-85154	ogółem: 72 000	ogółem: 72 000
	PIK-RPK: 18 000	PIK-RPK: 18 000
	terapia/rozszerzenie dostępu: 54 000	terapia/rozszerzenie dostępu: 54 000

- W ramach działalności Punktu świadczone są usługi psychologiczne, terapeutyczne i prawne dla mieszkańców gminy. Dyżury psychologa odbywają się co wtorek na przemian w GOPS Białych Błotach oraz w Ośrodku Zdrowia "Zdrowie" w Łochowie, natomiast spotkania z terapeutami mają miejsce w siedzibie GOPS, Ośrodku Zdrowia "Zdrowie" w Łochowie, w Świetlicy socjoterapeutycznej "Małgosia" w Cielu oraz przy Parafii w Murowańcu. W ramach w/w środków finansowych organizowane są również spotkania dla osób uzależnionych oraz niepijących członków rodzin, które dotknięte są problemem alkoholowym. Ponadto w piątki w siedzibie GOPS osoby zainteresowane skorzystać mogą z bezpłatnych porad radcy prawnego.

10) Pozostała działalność – planowana jest realizacja następujących Programów:

a) Program usamodzielnienia wychowanków opuszczających placówki opiekuńczo - wychowawcze:

Dział / Rozdział	Środki potrzebne na realizację zadania	Środki zabezpieczone w budżecie na rok 2013
852-85295	3 000	3 000

- Uwzględniono konieczność zapewnienia środków finansowych dla młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo – wychowawcze na zabezpieczenie tym osobom odpowiednich warunków mieszkalnych. Działanie to ma na celu pomoc w życiowym usamodzielnieniu oraz w integracji ze środowiskiem.

b) Warsztat Terapii Zajęciowej "Dąb":

Dział / Rozdział	Środki potrzebne na realizację zadania	Środki zabezpieczone w budżecie na rok 2013
852-85295	PFRON: 369 900	PFRON: 369 900
	PCPR: 41 100	PCPR: 41 100
	środki własne: 12 000	środki własne: 12 000

- Wymienione zadania skierowane są do grupy osób niepełnosprawnych oraz członków ich rodzin stosownie do założeń przyjętych w roku 2005, które sformułowane zostały w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Białe Błota. Realizowane są we współpracy z Urzędem Marszałkowskim w Toruniu, Starostą Powiatu Bydgoskiego, Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz Urzędem Gminy w Białych Błotach. Warsztat Terapii Zajęciowej „Dąb” prowadzi rehabilitację społeczną i zawodową ukierunkowaną na przygotowanie uczestników zajęć do podjęcia stałego zatrudnienia i osiągnięcia własnego dochodu w formach strukturalnych funkcjonujących w ramach Ośrodka Sportu i Rehabilitacji - Zakładu Aktywności Zawodowej. W ramach środków własnych zabezpieczono kwotę 12 000 zł na cele inwestycyjne (wiatrołap). Nadal występuje potrzeba zakupu autobusu dla potrzeb związanych z dowozem uczestników WTZ. Koszt zakupu jest wysoki - wynosi ok. 200 000,00 zł, jednakże wskazany z uwagi na możliwość obniżenia kosztów transportu oraz stopień amortyzacji samochodu aktualnie wykorzystywanego do przewozu uczestników.

c) Centrum Integracji i Rehabilitacji "REVITA"

Dział / Rozdział	Środki potrzebne na realizację zadania	Środki zabezpieczone w budżecie na rok 2013
852-85295	60 000	60 000

- Centrum Integracji i Rehabilitacji „REVITA” zapewnia nieodpłatne użyczenie sprzętu rehabilitacyjnego, poradnictwo społeczne i zawodowe, a także organizowanie transportu do placówek służby zdrowia. Środki zabezpieczone w budżecie pozwolą na realizację zadania w 2013 r. zgodnie z przyjętymi założeniami.

11) **Program Aktywności Lokalnej w ramach projektu systemowego realizowanego przez GOPS pt. „TACY SAMI ”w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013:** Przewidziana całkowita wartość projektu wynosi: 112 245,00 zł - w tym: udział własny: 11 786 zł; planowana dotacja rozwojowa: 100 459 zł. Projekt systemowy „TACY SAMI” z przewidywanym Programem Aktywności Lokalnej będzie realizowany po otrzymaniu dotacji rozwojowej ze środków Unii Europejskiej.

12) **Inne programy :**

a) **Ośrodki Wsparcia:**

Dział / Rozdział	Środki potrzebne na realizację zadania	Środki zabezpieczone w budżecie na rok 2013
852-85203	39 496	39 496

- W ramach rozdziału zaplanowano wydatki związane z koniecznością ponoszenia odpłatności za pobyt 2 osób niepełnosprawnych z terenu naszej gminy w Ośrodku Wsparcia dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej Intellektualnie przy Domu Pomocy „Słoneczko” funkcjonującym na terenie Bydgoszczy. Obowiązek odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia na gminy nałożyła zmiana wniesiona do ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 lutego 2010 r. (Dz. U. Nr 40, poz. 229).

b) **Pozostałe zadania:**

Dział / Rozdział	Nazwa zadania	Środki potrzebne na realizację zadania	Środki zabezpieczone w budżecie na rok 2013
852-85295	Prace społecznie-użyteczne	40 000	40 000
852-85295	Program wychodzenia z bezdomności	3 000	3 000
852-85295	Spotkania integracyjne	7 000	7 000
852-85295	Pożyczka na ekonomiczne usamodzielnienie	13 000	13 000
852-85295	Pieczą zastępczą - koszty pobytu dziecka w zastępczych formach opieki	22 220	22 220
852-85205	Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie - Zespół Interdyscyplinarny	12 000	9 200
852-85206	Zatrudnienie 2 asystentów rodziny, specjalisty pracy z rodziną oraz utworzenie rodziny wspierającej	136 000	11 104

- Na zadaniach: przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zatrudnienie asystentów rodziny, specjalisty pracy z rodziną oraz utworzenie rodziny wspierającej występuje niedobór środków. Realizacja pozostałych zadań została zabezpieczona zgodnie z potrzebami określonymi przez tutejszy ośrodek.

c) **Zadania inwestycyjne:**

Dział / Rozdział	Nazwa zadania	Środki potrzebne na realizację zadania	Środki zabezpieczone w budżecie na rok 2013
852-85295	a) Zakup samochodu-WTZ "Dąb"	200 000	0
852-85295	b) Budynek gospodarczy	30 000	0
852-85295	c) Budowa schroniska	100 000	0
852-85295	d) Dom Dziennego Pobytu	20 000	0
852-85219	e) Budowa garaży	50 000	0

- Na realizację powyższych zadań w roku 2013 nie zostały przyznane środki finansowe. **a) Zakup nowego środka transportu na potrzeby WTZ "Dąb"** jest konieczny z uwagi na stopień amortyzacji obecnie wykorzystywanego samochodu do dowozu osób niepełnosprawnych - uczestników warsztatu, który został zakupiony w 2004 r. i jest intensywnie użytkowany - przebieg samochodu wynosi obecnie ok. 269 000 km. Z uwagi na konieczność zapewnienia bezpieczeństwa i jakości świadczonych usług należałoby dokonać zakupu nowego autobusu. Niebagatelne znaczenie ma tutaj również aspekt ekonomiczny - zużycie paliwa i coraz częstsze naprawy środka transportu pozostającego aktualnie w dyspozycji WTZ pociągają za sobą znaczne wydatki budżetowe. **b)** Budowa budynku gospodarczego w Cielu została rozpoczęta w roku 2012 z myślą o Świetlicy socjoterapeutycznej "Małgosia" oraz Środowiskowym Domu Samopomocy. Z uwagi na ograniczoną powierzchnię użytkową pomieszczeń tych jednostek podjęto decyzję o budowie budynku do przechowywania artykułów gospodarczych i drobnych narzędzi. **c) Budowa schroniska** jest rekomendowana przez GOPS w związku z tym, iż od kilku lat liczba osób bezdomnych przebywających na terenie gminy pozostaje na względnie stałym poziomie. Osoby bezdomne kierowane są przez GOPS do noclegowni w Kołaczkowie (dzienny koszt pobytu wynosi 23,50 zł, roczny średni koszt pobytu 1 osoby wynosi ok. 8 742 zł) lub przyznawane są miejsca noclegowe w kontenerach mieszkalnych zlokalizowanych w miejscowości Murowaniec. **d)** Konieczność uruchomienia **Domu Dziennego Pobytu dla seniorów** podyktowana jest potrzebami społecznymi. Starzenie się społeczeństwa ma wymiar ogólnokrajowy i jest bezpośrednią konsekwencją niskiego przyrostu naturalnego. Skutki tego zjawiska obserwowalne są również na poziomie naszej gminy. Obecnie funkcjonujący w Cielu Środowiskowy Dom Samopomocy nie jest w stanie zaspokoić wszystkich występujących potrzeb w tym zakresie. Ponadto z usług ŚDS korzystać mogą wyłącznie osoby z zaburzeniami psychicznymi. Stąd z myślą o grupie osób starszych, których grono będzie się powiększać, należy podjąć starania o zbudowanie gminnego systemu specjalistycznego wsparcia, które pozwoli tym osobom przedłużyć społeczną aktywność w tzw. wieku poprodukcyjnym. **e) Budowa garaży** - wykazana kwota dotyczy pierwszego etapu budowy garaży dla samochodów służbowych GOPS, które obecnie parkowane są na zewnątrz jednostek. W zamyśle GOPS budowa garaży w części sfinansowana może zostać ze środków finansowych pozyskanych na realizację projektu POKL "Tacy Sami" (zakup materiałów). Zadanie realizowane będzie w ramach praktyk zawodowych przez uczestników kursu "Robotnik budowlany".

13) **Uwagi końcowe - rekomendacje Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białych Błotach.** Na podstawie danych przedstawionych w niniejszym sprawozdaniu rekomendujemy w szczególności potrzebę realizacji następujących zadań: **Praca socjalna.** Nadal występuje potrzeba objęcia pomocą tych środowisk, które zamieszkują w warunkach uwłaczających godności człowieka, a które przy wykorzystaniu własnych możliwości finansowych nie są w stanie poprawić stanu technicznego budynków, mieszkań. Remonty tych lokali realizowane będą przy udziale środków finansowych GOPS z tytułu zasiłków, przy efektywnym udziale podopiecznych GOPS, którzy zdobyli kwalifikacje zawodowe adekwatne do obecnych potrzeb rynku pracy w ramach projektu POKL "TACY SAMI" w roku 2012. Planujemy, w ramach budżetu zabezpieczonego na wypłatę zasiłków, wspierać rodziny, w szczególności niepełne, wielodzietne oraz osoby samotne w pokonywaniu występujących trudności w tym zakresie. Charakter problemów występujących w środowiskach wskazuje również na potrzebę intensyfikacji działań pracowników socjalnych na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w zakresie podniesienia jakości relacji w rodzinie, wsparcia w działaniach zmierzających do aktywizacji zawodowej oraz w załatwianiu spraw zgodnie z przysługującymi uprawnieniami. Podkreślić należy, iż zauważa się zmianę charakteru pracy pracownika socjalnego. Staje się on profesjonalistą bezpośrednio wspierającym osoby i rodziny w pokonywaniu ich trudności życiowych, a nie - jak dotychczas - osobą "przyznającą zasiłki". **Wsparcie osób starszych i niepełnosprawnych.** Równie ważną kwestią pozostałą do rozwiązania jest konieczność rozszerzenia pomocy w formie opieki długoterminowej nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi na terenie naszej gminy. Problem ten dotyczy nie tylko środowisk kwalifikujących się do pomocy społecznej. Stąd wynika potrzeba rozpatrzenia możliwości zapewnienia stosownego wsparcia, czy budowania takich form wsparcia, które pozwolą na zaspokojenie tych potrzeb w środowisku lokalnym. Zasadność takich działań potwierdzają stale rosnące koszty związane z ponoszeniem odpłatności za umieszczanie osób starszych, chorych – mieszkańców gminy w DPS (aktualnie średni miesięczny koszt odpłatności za pobyt w DPS waha się od 2 724,20 zł do 3 177,60 zł, w miesiącu kwietniu corocznie następuje wzrost kosztów utrzymania mieszkańców w tych placówkach, w związku z czym przewidujemy wzrost nakładów finansowych na ponoszenie odpłatności za pobyt osób skierowanych). Ponadto należy zwrócić uwagę na fakt, iż osoby skierowane do domu pomocy społecznej ponoszą konsekwencje psychiczne wynikające z faktu najczęściej stałego oderwania od środowiska, w którym dotychczas żyły oraz od najbliższej rodziny. Utrudniona jest też możliwość częstego kontaktu rodziny z osobą umieszczoną w DPS

pozostającymi poza granicami administracyjnymi gminy, co pogłębia poczucie tęsknoty i osamotnienia. Analiza przeprowadzona przy współudziale lekarza psychiatry w zakresie oceny funkcjonowania w środowisku osób niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi wykazuje, iż nadal jest ono ograniczone wyłącznie do środowiska domowego. Kontakt z zewnętrznym otoczeniem bywa utrudniony ze względu na niedomagania somatyczne i motoryczne, ale także negatywny stosunek świata zewnętrznego. Osoby te w wyniku upośledzenia funkcji organizmu lub zdolności adaptacyjnych wymagają pomocy w funkcjonowaniu w środowisku rodzinnym i społecznym, w szczególności poprzez zwiększenie ich zaradności, samodzielności życiowej oraz wniesienia zmiany w monotonne życie, ograniczone do tych samych osób i miejsc. **a) Środowiskowy Dom Samopomocy.** Z myślą o tych osobach tutejszy Ośrodek aplikował wniosek o przyznanie dotacji celowej z budżetu państwa na utworzenie, wyposażenie środowiskowego domu pomocy w Cielu dla 20 osób. Wniosek został pozytywnie rozpatrzony. Ośrodek wsparcia oddany został do użytku z dniem 1 grudnia 2011 r. W 2012 r. zwiększono liczbę miejsc, co pozwoliło na skierowanie do ŚDS dodatkowo 2 osób. Należy jednak dodać, iż zainteresowanie tego rodzaju wsparciem jest wyższe od występujących obecnie instytucjonalnych możliwości ich zaspokojenia w obrębie gminy. **b) Dom dziennego pobytu dla osób tzw. "Jesieni Życia".** W planach dotyczących rozbudowy infrastruktury socjalnej w gminie należy więc uwzględnić powstanie placówki odpowiadającej potrzebom osób starszych. Potrzebę tę uzasadnia wzrost liczby osób niepełnosprawnych z racji wieku wymagających usług opiekuńczych. Występuje możliwość lokalizacji placówki w Lisim Ogonie lub w Białych Błotach. **3) Schronisko / dom dla osób bezdomnych.** Chcielibyśmy ponownie zwrócić uwagę na potrzebę utworzenia placówki z miejscami noclegowymi dla osób bezdomnych. W roku bieżącym w dniach 7-8 lutego przeprowadzony został na terenie całego kraju spis osób bezdomnych. Działania poczynione przez tutejszy Ośrodek pozwoliły na ustalenie 47 środowisk osób bezdomnych: 4 osoby przebywają w zakładzie karnym, 3 osoby skierowano do noclegowni, w zakładach opiekuńczo - leczniczych przebywa 1 osoba, w przypadku 9 osób nieznanе jest miejsce pobytu, natomiast 28 osób przybyło do naszej gminy z innych rejonów kraju. Czynnościami spisowymi objęto 34 środowiska aktualnie przebywające na terenie gminy. Ośrodek w celu zapewnienia schronienia kieruje osoby bezdomne do noclegowni funkcjonującej w miejscowości Kołaczkowo lub umieszcza w kontenerach mieszkalnych w miejscowości Murowaniec. W naszym zamyśle osoby bezdomne powinny zostać bezpośrednio zaangażowane w prace zmierzające do tej utworzenia placówki. W naszej ocenie sytuacja taka wpłynie pozytywnie na stosunek osób bezdomnych do "swojego domu", do którego powstania przyczynią się własnym staraniem. Rekomendacje te przedstawione zostaną Regionalnemu Ośrodkowi Polityki Społecznej w Toruniu w dokumencie pt. "Ocena zasobów pomocy społecznej na rok 2012 dla Gminy Białe Błota", który przedstawiony zostanie również Radzie Gminy Białe Błota. **4) Zatrudnienie 2 asystentów rodziny, specjalisty pracy z rodziną oraz utworzenie rodziny wspierającej** w celu optymalnej realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. **5) Opracowanie nowej Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.** Konieczność opracowania dokumentu wynika z faktu, iż przyjęta w 2005r. Strategia zdezaktualizowała się, a przyjęte do realizacji działania w znakomitej większości zostały zrealizowane. Stąd wynika potrzeba opracowania nowej Strategii na bazie dogłębnej analizy aktualnych potrzeb społecznych mieszkańców gminy Białe Błota.